

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's GRAVENHAGE

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

FM/2012/957 U

Uw brieven (kenmerk)

14 juni 2012 en 8 november
2012 / 2012Z12038

Bijlagen

Datum 7 december 2012
Betreft reactie op rapport Worldwide Investments in Cluster Munitions

Geachte voorzitter,

Met deze brief reageer ik mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op het verzoek d.d. 14 juni 2012 van het lid El Fassed (Groen Links) om een reactie op het rapport *Worldwide Investments in Cluster Munitions* (juni 2012) en het rappel op dat verzoek d.d. 8 november 2012 van het lid van Ojik (Groen Links). Meer in het bijzonder is gevraagd om een reactie op de Nederlandse investeringen in clustermunitie en de consequenties daarvan voor de ontwikkeling van postconflictgebieden.

Wij hebben kennis genomen van de inhoud van het rapport *Worldwide Investments in Cluster Munitions* (versie van juni 2012). In dit rapport worden zowel bedrijven en instellingen genoemd die clustermunitie produceren of die financiële betrokkenheid hebben bij investeringen in clustermunitie (in het rapport genoemd de *Hall of Shame*) als bedrijven en instellingen die proberen te bewerkstelligen dat zij niet meer betrokken zijn bij dergelijke investeringen (in het rapport genoemd de *Hall of Fame*). Wij hebben geconstateerd dat in de *Hall of Shame* geen bedrijven of financiële instellingen voorkomen die Nederland als hun land van herkomst hebben. In de *Hall of Fame* is daarentegen een aanzienlijk aantal Nederlandse bedrijven en instellingen opgenomen. Aanvullend onderzoek in opdracht van Pax Christi, op basis van strengere criteria dan die van genoemd rapport, heeft opgeleverd dat vier Nederlandse financiële instellingen op of na 31 december 2011 beleggingen in aandelen en obligaties van clustermunitie producenten in de boeken hadden staan.

Dat clustermunitie onaanvaardbaar humanitair leed veroorzaakt, is boven elke twijfel verheven. Het kabinet vindt het dan ook belangrijk om zowel preventief als

reactief op te treden tegen het investeren in de productie en het tegen het gebruik van clustermunition.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2012/957 U

Het preventief optreden van dit kabinet bestaat erin dat een verbod wordt voorbereid op directe investeringen in clustermunition. Het kabinet geeft hiermee gehoor aan de motie van de Eerste Kamerleden Haubrich-Gooskens, Vliegenthart, Böhler, Ten Hoeve, Koffeman, Putters en Meurs van 29 maart 2011 en de motie van 13 december 2011 van Tweede Kamerleden Voordewind en Eijssink. Een voorstel voor een nieuw artikel 21a in het Besluit marktmisbruik Wft is in voorbereiding. Dat artikel voorziet in de verplichting voor in Nederland gevestigde partijen die in grote mate actief zijn op de financiële markten om adequate maatregelen te treffen om te vermijden dat zij directe steun verlenen aan (buitenlandse) ondernemingen die clustermunition produceren, verkopen of distribueren. Het is de bedoeling dat deze maatregel op 1 januari 2013 in werking treedt.

Het reactief optreden bestaat uit Nederlandse assistentie bij het ruimen van clustermunition in landen die daar zelf niet of minder goed toe in staat zijn. Nederland heeft zich hiertoe middels ondertekening en ratificatie van de Conventie over Clustermunition verplicht. Clustermunition kan een ernstig ontwrichtend effect hebben op postconflict gebieden. Na afloop van een conflict leiden landmijnen, ongeëxplodeerde munition (UXO) zoals clustermunition en andere *explosive remnants of war* (ERW) vaak tot langdurige onveiligheid voor burgers. Naast het directe gevaar voor mensen zorgen de explosieve overblijfselen ervoor dat de gebieden waar zij voorkomen gevaarlijk en ontoegankelijk blijven. Hierdoor kan humanitaire hulp en sociaaleconomische wederopbouw niet op gang komen. Wegen, grensgebieden, de omgeving van huizen en scholen blijven onbegaanbaar, waardoor burgers geen toegang hebben tot voedsel, water en andere basisbehoeften. Daarnaast kunnen vluchtelingen en internally displaced persons (IDPs) moeilijk terugkeren.

Voor de periode 2012-2016 heeft Nederland een tender op het gebied van humanitair ontmijnen en het ruimen van clustermunition uitgeschreven met een omvang van EUR 45 miljoen. De activiteiten die voortvloeien uit deze tender dragen bij aan het bevorderen van vrede, veiligheid, stabiliteit en sociaaleconomische wederopbouw en aan lokale capaciteitsopbouw. De lijst van de toegekende subsidieaanvragen ziet er (in alfabetische volgorde) als volgt uit:

Organisatie	Landen
Dan Church Aid	Libanon, Libië, DRC,
HALO	Mozambique, Afghanistan, Palestijnse gebieden, Somalië, Cambodja
Handicap International	Mozambique, Zuid-Soedan, Libië, Laos
MAG	Zuid-Soedan, Irak, Libanon, Libië, DRC

Hoogachtend,
de minister van Financiën,

J.R.V.A. Dijsselbloem